

Gródek, 22 grudnia 2020 roku

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: WW.01.05-IX/2020

Mazowiecki Kurator Oświaty

Al. Jerozolimskie 32

00-024 Warszawa

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie *art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256)*, działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, dalej jako p.o.)* nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień Statutu **XVI Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Warszawie, ul. Księdza Jerzego Popiełuszki 5, 01-786 Warszawa.** (dalej: „Statut”),
2. uchylenie na podstawie *art. 114 ustawy – Prawo oświatowe* niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie statutu: § 37 ust. 2 pkt 3, § 101 ust. 2 pkt 3, § 69 ust. 8, § 132 ust. 8 oraz § 68 ust. 23 [zasady usprawiedliwiania nieobecności przez uczniów pełnoletnich]

Treści wyżej wymienionych postanowień uniemożliwiają uczniom pełnoletnim samodzielne wnioskowanie o zwolnienie z zajęć oraz usprawiedliwianie nieobecności.

Zgodnie z art. 11 k.c. pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z osiągnięciem pełnoletności. Uczeń, który jest pełnoletni, może sam złożyć wniosek o usprawiedliwienie swoich nieobecności lub zwolnienia z zajęć.

Nie można też wymagać, aby do skutecznego samodzielnego usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach i zwalniania się z zajęć przez ucznia pełnoletniego konieczna była zgoda rodziców ucznia pełnoletniego, bowiem zgodnie z art. 92 k.r.o. dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską tylko do pełnoletności. Po osiągnięciu pełnoletności władza rodzicielska ustaje, a co za tym idzie, rodzice tracą prawo do reprezentowania

dziecka przed organami administracji publicznej, gdyż przestają być jego przedstawicielami ustawowymi.

Dodatkowo w prawie oświatowym nie ma żadnych podstaw do tego, aby różnicować zasady usprawiedliwiania nieobecności uczniów pełnoletnich i niepełnoletnich w ten sposób, że wymaga się od uczniów pełnoletnich usprawiedliwiania nieobecności tylko i wyłącznie poprzez zwolnienie lekarskie, zaświadczenie z WKU, z sądu i innych urzędów a dopuszcza się usprawiedliwianie nieobecności uczniów niepełnoletnich za pomocą oświadczenia rodziców (analogicznie statut szkoły powinien dopuszczać możliwość usprawiedliwiania nieobecności przez uczniów pełnoletnich za pomocą składanego przez nich oświadczenia).

Kwestionowane postanowienie statutu: § 37 ust. 2 pkt 5 oraz § 101 ust. 2 pkt 5

„ 2. Rodzice mają obowiązek: przekazywania wychowawcy, pedagogowi szkolnemu i ewentualnie służbom medycznym istotnych informacji o stanie zdrowia i sytuacji dziecka”.

Przepisy prawa nie nakładają na rodziców (opiekunów) ucznia obowiązku przekazywania danych o zdrowiu ucznia szkole czy pielęgniarce szkolnej. Według art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119/1) – ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej RODO, dane o zdrowiu stanowią szczególną kategorię danych osobowych (dane osobowe wrażliwe). Przetwarzanie tych danych dopuszczalne jest wyłącznie w przypadkach wymienionych w art. 9 ust. 2 RODO. W świetle przesłanek art. 9 ust. 2 RODO – uzyskanie informacji o stanie zdrowia ucznia w celów medycyny szkolnej dopuszczalne jest na podstawie wyraźnej zgody osoby, której dane dotyczą (jej opiekuna prawnego). Z powyższego wynika, że rodzice (opiekunowie prawni) mogą przekazać informacje o stanie zdrowia swojego dziecka, ale nie mają takiego obowiązku.

Kwestionowane postanowienie statutu: § 69 ust. 19 oraz § 132 ust. 19

„Uczeń ma obowiązek: 19. dbać o estetyczny, schludny wygląd, bez wyzywającego lub ekstrawaganckiego makijażu i z uwzględnieniem stroju dostosowanego do miejsca i sytuacji”.

Statut szkoły nie powinien określać obowiązków ucznia w zakresie wyglądu. Brak jest podstawy prawnej dla wprowadzenia takiego ograniczenia, a trzeba mieć na względzie, że jeśli statut normuje wygląd uczniów, to tym samym ogranicza konstytucyjne prawa i wolności uczniów – a ograniczenia takie mogą nastąpić tylko w drodze ustawy.

Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o., w statucie obowiązki ucznia mogą być określone w zakresie „przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju”. Pojęcia „ubierania się” nie można interpretować rozszerzającego i rozumieć pod nim również „wyglądu ucznia”, w tym „fryzury”,

zwłaszcza że w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że: „W zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia „schludny”, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny.”¹ Jasno więc podkreślono, że statuty po wejście w życie Prawa oświatowego nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów.

Kwestionowane postanowienie statutu: § 48 ust. 4 oraz § 112 ust. 4

„Prace sprawdzone w terminie do 2 tygodni od klasówki, poloniści do 3 tygodni, nie są oddawane uczniom do domu przed końcem roku szkolnego, pozostają do wglądu rodziców (prawnych opiekunów) w szkole (z wyjątkiem kartkówek, które mogą być uczniowi oddane zaraz po sprawdzeniu i ocenieniu)”.

Zgodnie z art. 44e ust. 4 i 7 ustawy o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, dalej: „u.s.o”) sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane uczniowi oraz jego rodzicom, a sposób udostępniania dokumentacji określa statut szkoły. Zgodnie z zaleceniami MEN udostępnienie prac ma na celu np. umożliwienie przeanalizowania błędów i nie należy ograniczać udostępniania prac do samego prawa wglądu na miejscu w szkole. Szkoła, w opinii MEN, powinna umożliwić swobodny dostęp do pracy, np. poprzez umożliwienie sfotografowania pracy.

Należy zwrócić uwagę, że omawiany przepis u.s.o. mówi o udostępnianiu prac, a nie o ich udostępnianiu do wglądu. Z powyższego wynika, że intencją ustawodawcy było zobligowanie szkół do udostępniania prac w znaczeniu ich przekazania, a nie tylko pokazania.

Kwestionowane postanowienie statutu: § 69 ust. 15 oraz § 132 ust. 15

„Uczeń ma obowiązek: podporządkować się zakazowi palenia papierosów i e-papierosów, spożywania alkoholu, posiadania i używania środków psychoaktywnych”.

Postanowienie, które zabrania uczniom palenia papierosów czy spożywania alkoholu są niezgodne z prawem w zakresie, w jakim te są stosowane wobec uczniów pełnoletnich. Palenie papierosów i spożywanie alkoholu w polskim prawie jest dozwolone po ukończeniu 18 roku życia. Szkoła nie może, więc wobec uczniów pełnoletnich przy ocenie z zachowania brać pod uwagę przestrzegania przedmiotowego postanowienia Statutu, ponieważ ogranicza on wolność uczniów w zakresie szerszym, niż czyni to ustawa, co jest niedopuszczalne.

¹ Druk nr 1030, Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, s. 187, <http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/A6845D3FAD39F983C125806C0063B16E/%24File/1030.pdf>, [dostęp: 14.09.2020 r.].

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie uzasadniony.

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI
Prezes Zarządu

Pismo sporządził:
Dominik Nowicki